

Extra hulp voor jongeren met psychische problemen

De coronacrisis treft ons allemaal. Sommige groepen hebben het extra zwaar, zoals jongeren die al worstelen met een psychische kwetsbaarheid. MIND en andere jeugdzorgorganisaties riepen vorig jaar al op om rekening te houden met de impact van de coronamaatregelen op jongeren. De afgelopen maanden is gebleken dat steeds meer jongeren een beroep doen op de geestelijke gezondheidszorg en er meer hulp nodig is. Op 23 april heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport daarom extra geld aan gemeenten toegezegd voor hulp. MIND-voorzitter Wilma van der Scheer

pleit ervoor dat een deel van dit geld naar herstelinitiatieven gaat. Lees de gedachte hierachter in haar opiniestuk, dat op 28 april in Trouw verscheen.

Dagblad Trouw: OpinieJeugdzorg

Geef niet-professionele pogingen om sombere jeugd te helpen meer geld

Gemeenten moeten bij de besteding van het extra geld voor jeugdzorg niet alleen naar zorgprofessionals kijken. Plaatselijke herstelinitiatieven voor jongeren kunnen voorkomen dat zij later dure, reguliere hulp nodig hebben, betoogt MIND-voorzitter Wilma van der Scheer.

Wilma van der Scheer 27 april 2021, 10:51

Het kabinet stelt voor 2021 613 miljoen euro beschikbaar aan gemeenten om de acute problemen in de jeugdzorg op te lossen. Hiermee kan de (crisis)capaciteit in de jeugd-ggz worden uitgebreid en de structurele houdbaarheid van de Jeugdwet worden verbeterd. Samen met de eerder toegezegde 300 miljoen euro voor 2021 gaat het dus om ruim 1 miljard.

Het is een goede zaak dat er meer geld beschikbaar komt voor zorg voor jeugd. Want de zorgvraag van jeugdigen met psychische problemen is in omvang en ernst gestegen. De toegang tot de jeugd-ggz wordt een nog groter knelpunt en wachtlijsten worden steeds langer.

Bovendien lijden veel jongeren onder de coronamaatregelen: 25 procent ervaart klachten zoals slaapproblemen, depressie, angst en eenzaamheid. Stel je eens voor wat deze periode doet met jongeren die al te maken hebben met psychische kwetsbaarheid. Veel van hen krijgen geen begeleiding. Hun isolement groeit. Velen worden – letterlijk – niet gezien. Schrijnend genoeg zijn hulpverleners bekend met dit probleem, van huisarts tot jeugdwerker. Ook zij ervaren stress, omdat zij niet de zorg kunnen leveren die nodig is.

Tussen wal en schip

Terwijl we massaal gefocust zijn op corona-ziekenhuisopnames en ic-bedden, vallen jongeren met psychische problemen tussen wal en schip. Ondanks jarenlange inspanningen van de staatssecretaris

en het ggz-veld verandert er (te) weinig. Een kille conclusie kan zijn dat het wachtlijstprobleem in de (jeugd)-ggz te complex en onoplosbaar is.

Maar ondertussen zien we overal in het land initiatieven waar jongeren en hun naasten wel steun en aandacht krijgen. Waar iedereen terecht kan, waar ervaringsdeskundigen klaarstaan met een kop koffie en een luisterend oor. Waar zelfhulp- en herstelcursussen worden geboden, mensen hun zorgen en angsten kunnen uiten en hun talenten weer ontdekken. Deze initiatieven heten bijvoorbeeld Expex, @Ease, Jimmys. Er zijn er talloze van.

Deze initiatieven redden mensenlevens. En toch hangen ze vaak aan een zijden draadje. De financiering door gemeenten is onzeker. Het voortbestaan is afhankelijk van noeste inspanningen van initiatiefnemers die zich met hart en ziel inzetten voor (kwetsbare) jongeren. Zij zouden veel liever hulp bieden dan aan jaarlijkse aanbestedingstrajecten meedoen of contractonderhandelingen voeren. Ambtenaren beseffen onvoldoende dat zo'n herstelinitiatief waar honderden jongeren gebruik van kunnen maken 200.000 euro op jaarbasis kost, terwijl een langdurige opname van één jongere in de ggz gemiddeld 30.000 tot 60.000 euro per jaar kost. Los van al het leed en isolement dat wordt voorkomen, is het penny wise pound foolish om niet in deze initiatieven te investeren.

Geen oplossing voor het structurele wachtlijstprobleem

Herstelinitiatieven ontstaan lokaal, ze zijn op de ene plek wel en op de andere niet te vinden. Daarom zijn ze nog geen oplossing voor het structurele wachtlijstprobleem. Wel kunnen ze een begin zijn van de grote en duurzame verandering die er nodig is in de ggz. Welke les kan de reguliere zorg hieruit trekken? Wees er op tijd bij. Kom mensen tegemoet, want hulp vragen is niet makkelijk. Ontmoet jongeren, zie ze, hoor ze. Bied steun waar nodig.

Want op een wachtlijst staan is érgers dan geen zorg: je bent onzichtbaar geworden. Het verergert problemen, wanhoop en isolement. Wachtende jongeren moeten snel hulp krijgen, en deze hulp is niet alleen te vinden bij zorgprofessionals. Ook bij genoemde herstelinitiatieven worden mensen geholpen bij hun problemen, sociaal contact, zingeving, dagbesteding en opleiding. Niet zelden is specialistische behandeling daarna niet eens meer nodig. Bovendien kunnen mensen ook tijdens en ná specialistische zorg bij deze initiatieven terecht. Het mes snijdt aan meerdere kanten.

Wachtlijsten zijn dus oplosbaar met deze laagdrempelige herstelinitiatieven. Er is dit jaar 1 miljard extra voor zorg voor de jeugd. Zet deze middelen op de juiste manier in. Laat deze initiatieven daarom niet bungelen.